

De chemievrije route vlieg je het beste aan door veegbeleid, thermisch beheer en mechanisch beheer

Bert van Loon is zowel directeur van zijn bedrijf Weed Control BV voor chemievrij onkruidbeheer als van Bert van Loon Groentechniek BV met chemische toepassingen. Hierdoor, en ook door zijn voorzitterschap van de stichting NCO, weet hij exact wat er speelt. 'Als je als fabrikant nu nog moet instappen in de chemievrije onkruidmarkt, ben je eigenlijk te laat.'

Auteur: Sylvia de Witt

De kogel is door de kerk. Chemische onkruidbestrijding op verhardingen is per 31 maart 2016 niet meer toegestaan. Met het verbod geeft staatssecretaris Dijkema van het ministerie van Infrastructuur en Milieu invulling aan de wens van

Bert van Loon

7 min. leestijd

een meerderheid in de Tweede Kamer, die een verbod wilde op toepassing buiten de landbouw. Het heeft lang geduurd; al vanaf het jaar 2000 werd er gesproken over zo'n verbod, maar dat is sindsdien al meermalen vertraagd en verschoven door de overheid. Al in 2012 en vervolgens in 2015 zou het verbod worden uitgevaardigd.

Gemeentes van tevoren duidelijk geïnformeerd

In 2015 werden alle gemeentes geïnformeerd over het aanstaande verbod, dat in het voorjaar van 2016 zou worden doorgevoerd, door het ministerie van Infrastructuur en Milieu in samenwerking met de stichting NCO, die de belangrijkste leveranciers van niet-chemische methoden en technieken van onkruidbestrijding in Nederland vertegenwoordigt. Van Loon: 'Aan de gemeentes is toen ook duidelijk meegedeeld wat er aan het verbod ten grondslag ligt en dat ze rekening moesten houden met een verbod vanaf het voorjaar van 2016. Een deel van de gemeentes nam dit serieus en anticeerde op het verbod, maar het andere deel zei gewoon te wachten op de handtekening van de staatssecretaris en pas om te gaan als het verbod definitief was. Die gemeentes dachten dat het wel los zou lopen, omdat de datum inmiddels al vijf keer was verschoven.'

Stroomversnelling

Toen de overheid in 2012 de betrokkenen informeerde over chemievrij beheer, werd circa 50 procent van de oppervlakte in Nederland al chemievrij beheerd. Brabantse gemeentes zoals Breda, Eindhoven en Etten-Leur en enkele gemeentes in het noorden werden zelfs al voor het jaar 2000 chemievrij beheerd. Maar die 50 procent oppervlakte werd beheerd door 20 procent van het aantal gemeentes. Veel van de 460 gemeentes moesten dus nog de omschakeling maken. Afgelopen jaar is dit in een stroomversnelling geraakt, maar er bleef toch nog een groep over die zich afvroeg: wanneer moeten we om, wanneer wordt het nu echt verboden?

Voorraden produceren

'Dan kom je op het grijze vlak van: wie schakelt er wel en wie schakelt er niet?' vertelt Van Loon. 'We hebben gemerkt dat de behoefte aan chemievrij beheer vanaf 1 december 2015 al enorm was gestegen. Vooral de grotere aannemers wilden anticiperen op het komende verbod. Het nadeel was wel dat andere aannemers nog steeds chemie spoten voor bepaalde gemeentes. Als het verbod definitief zou worden, dan moesten ze alsnog om. Want gaat een aannemer alvast investeren voor een gemeente die zegt nog niet chemievrij

INTERVIEW

te willen werken? De gemeente was eigenlijk de remmende factor en de aannemer was bang om te gaan investeren.'

Veel fabrikanten, zoals Weed Control, investeerden wel al flink, want dat verbod zou er hoe dan ook komen. Er moesten dus voorraden worden geproduceerd om een buffer te hebben, voor het geval dat de achterblijvende gemeentes ook ja zou zeggen tegen chemievrij onkruidbeheer. Want dan wilde de betreffende aannemer het dezelfde dag nog hebben.

Plotseling

De 40 procent gemeentes die hadden afgewacht tot 31 maart, vonden het besluit nogal plotseling. Dat was volgens Van Loon helemaal niet het geval, want in 2015 waren ze er al duidelijk over geïnformeerd.

'Eerst zien, dan geloven; dat zit er bij veel gemeentes nog in. Het ministerie heeft er echter hard aan getrokken om de gemeentes goed te informeren. Als die gemeentes vervolgens zeggen dat het wel heel plotseling komt, vind ik dat een beetje vreemd. Hierdoor moeten ook aannemers ineens het roer omgooien en investeren in chemievrij beheer, zodat de producenten er nu met vol gas tegenaan moeten om dat uitgeleverd te krijgen. Tot begin maart kreeg ik van bedrijven nog de vraag: moeten we al om? Maar als je er als producent dan nog niet in gelooft, ben je gewoon vijf maanden te laat. Er zijn nu nieuwkomers die zien dat de onkruidmarkt een serieuze markt wordt. Als je nu nog moet beginnen, vis je achter het net.'

Meer handjes nodig

Van Loon zit met Bert van Loon Groentechniek BV al vanaf 1998 in de chemische toepassingen. Dat traject heeft hij dus volledig meegemaakt. Met zijn andere bedrijf, Weed Control BV, had hij altijd als filosofie onkruid beheren zonder het gebruik van chemie. Hij heeft dus kennis over allebei de markten en kon het ministerie daardoor goed van advies dienen.

'De chemische tak staat nu op nul; dat is voorbij. We zijn nu druk bezig om de aannemers die voor gemeentes werken te voorzien van machines om chemievrij te kunnen werken. Met Weed Control heb ik al vroeg ingezet op chemievrij. Wij zijn nu zo'n achttien jaar op de markt met chemievrije technieken, voornamelijk omdat de provincie Brabant daar toen al mee bezig was. Stap 1 is chemievrij, stap 2, als chemie verboden wordt, is kijken naar CO₂-uitstoot en dergelijke. Die omschakeling hebben we al in 2006 gemaakt, zodat we nu producten hebben zonder roetuitstoot en met een CO₂-uitstoot die nog maar 20 procent bedraagt

van die van vele andere technieken. We hebben straks meer handjes nodig voor het chemievrije beheer. En die zijn er, want veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zitten in het vangnet en moeten iets doen. Wij ontwikkelen onze apparatuur dus zodanig dat die laagdrempelig is en goed hanteerbaar. Daarmee bereik je ook die doelgroep en krijg je een *social return*-invulling.'

'De gemeente was eigenlijk de remmende factor en de aannemer was bang om te gaan investeren'

Het mes snijdt aan twee kanten

Vrij recentelijk leverde Weed Control een vijftigtal machines aan Dethon Groen, een werkvoorzieningsschap in Zeeuws Vlaanderen. Zo'n veertig mensen uit het vangnet, die nu chemievrij onkruid gaan beheren, worden daar nu opgeleid in het omgaan met de machines.

Van Loon: 'Dethon Groen had hier al in november vorig jaar op voorgesorteerd. Deze trend zien wij nu doorrollen. Er wordt gezegd: chemievrij beheer is bewerkelijker, maar als je het op deze manier kunt invullen, snijdt het mes aan twee kanten. Nu zijn die mensen goed bezig in de maatschappij; ze verdienen hun eigen brood. Dat heeft voor gemeentes ook meerwaarde.'

Nieuw pand

Sinds januari is Weed Control gevestigd in een nieuw pand aan de Energieweg in Waalwijk, met een grote productieruimte, waar efficiënter kan worden geproduceerd in grotere aantallen. 'We merken dat de omzet momenteel vijf keer zo groot is als vorig jaar. We tekenen, ontwerpen en ontwikkelen machines en kunnen nu seriematig gaan produceren, in grotere aantallen. Hierbij gaat het natuurlijk ook om het milieu, met zo weinig mogelijk roet- en CO₂-uitstoot. Daarmee zitten we nu bij de grotere machines op het niveau van een personenauto, en dat is heel netjes, als je kijkt wat er op de markt is. Alles staat nu lekker vol. Wat

dat betreft gaat het goed. Het oude pand is ook behouden; wat nodig was, is verhuisd en de rest blijft daar, om zo veel mogelijk tijd vrij te houden voor de productie. Al vanaf de tweede week van januari gaan we er vol gas tegenaan. De orders liegen er niet om; het gaat heel hard.'

Mooi afgestemd beheer

Van Loon krijgt vaak de vraag: welke techniek is nou het beste? Daarop antwoordt hij altijd: meerdere technieken naast elkaar. De chemievrije route vlieg je aan door veegbeleid, thermisch beheer en mechanisch beheer, dus met een (borstel)veegmachine, een thermische techniek die geschikt is voor beginnend onkruid en de borsteltechniek voor het opschonen van achterstallig onderhouden sterk vervuilde bestrating. Naar zijn mening bepaalt het aantal veegbeurten ook de onkostenstructuur van het onkruidbeheer dat eraan komt.

'Er is momenteel veel behoefte aan kennisoverdracht: hoe kan ik dat beheer het beste uitvoeren, zodat alles mooi op elkaar is afgestemd? Dat is een tak van sport op zich. Wij van Weed Control hebben machines van thermisch tot mechanisch, van groot tot klein. Uiteindelijk zijn wij dus de totaal-aanbieder van alle technieken.'

De juiste praktijkinformatie

Sinds vier jaar is Bert van Loon ook voorzitter van de Stichting NCO, die het als haar taak ziet om objectieve informatie over niet-chemische onkruidbestrijding te verspreiden en kennis over niet-chemische onkruidbestrijding toegankelijk te maken. In eerste instantie had hij daar geen tijd voor, maar aan de andere kant realiseerde hij zich dat die kennis al antwoorden bevatte op vele vragen. Ook de overheid had veel vragen. NCO vindt het belangrijk dat de overheid de juiste praktijkinformatie krijgt en heeft volgens Van Loon altijd duidelijk onderscheid gemaakt tussen onderzoeksresultaten en daadwerkelijk gerealiseerde praktijkresultaten. 'Het is het meest zuiver om te praten over de gerealiseerde praktijk. Zoals ik al zei, heeft een veegronde invloed op het onkruidbeheer. Als je één afzonderlijke bewerking uit dat beheer haalt, kan het helemaal scheef gaan. Bij een onderzoek wordt daar toch anders naar gekeken, terwijl een aannemer ervaring heeft en waarschijnlijk weet: ik rijd nog een extra veegronde, want dat heeft invloed op de onkruiddruk. Deze uitvoerkosten zijn wij gaan verzamelen, waardoor het ministerie zich nu een beeld heeft kunnen vormen van wat onkruidbeheer werkelijk inhoudt.'

Integraal beheer

Maar eigenlijk gaat het niet alleen om onkruidbe-

heer, vindt Van Loon, maar om het beheer van de openbare ruimte, en wel met meerdere machines die ervoor kunnen zorgen dat die openbare ruimte er naar behoren uitziet. 'En ja, daar hoort vegen bij. Als de veegmachine rondrijdt, neemt hij in diezelfde werkgang een voedingsbodem met zaad mee, het onkruid van de toekomst, maar daarnaast ook sigarettenpeuken en ander afval. Het zand dat die machine meeneemt, komt niet in de straatkolken. Dat heeft weer invloed op de kosten van het beheer van de straatkolken. Dit is geen theorie, dit is de praktijk! Als je de voedingsbodem met het zaad hebt weggeveegd, weet je dat daar geen onkruid meer groeit en heb je minder kosten voor onkruidbeheer.

Als in diezelfde openbare ruimte de aannemer onzorgvuldig omgaat met bladresten, zodat die gaan rotten, dan wordt er een humuslaag gevormd voor het onkruid van het jaar erop. Dus ook bladruimen heeft invloed op de kosten van het onkruidbeheer. Dan kun je zeggen: we gaan naar een integraal bestek, waarin we meerdere componenten verzamelen – een integraal beheer van de openbare ruimte.'

NCO heeft dit geadviseerd en daarbij aangegeven welke technieken er zijn. Als de stichting weet dat er een markt ontstaat, stimuleert zij een bepaalde ontwikkeling.

'In 2000 waren er thermische technieken met een CO₂-uitstoot van 600 tot 700 kilo, terwijl we nu op 60-70 kilogram zitten. Deze ontwikkeling heeft dus niet stilgestaan en wordt gestimuleerd als die markt begint te groeien. Wij zijn nu alweer bezig voor volgend jaar, om toch weer een stap verder te gaan.'

Groen en grijs

Er zijn nu al meerdere gemeentes die inzetten op integraal beheer van de openbare ruimte. Eindhoven was hierin een voorloper. Verder denkt Tilburg in die richting, evenals Doesburg, Amsterdam en Utrecht. 'Iedereen is zich er nu van bewust: aan de voorkant is er de veegmachine, ertussenin zit het thermisch beheer en aan de achterkant gebruik je de mechanische techniek oftewel de onkruidborstel. In het verleden keek de afdeling Grijs naar links en de afdeling Groen naar rechts. Dat kan niet meer, want deze ontwikkeling zet door', aldus Van Loon.

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5808